
**مشکلات ادراکِ بصری در کودکانِ با بیشِ فعالی
اُتِسم و دیگر ناتوانایی‌های یادگیری**

"راهنمای برای والدین و متخصصان"

مؤلف: لیزا ا. کرر

مترجمان:

محسن ساسانی پور

(کارشناسی ارشد دانشگاه علامه طباطبائی تهران)

مهکامه رضایی و زهرا اینانلو (دبیر و کارشناسی تربیت بدنی)



سرشناسه	کورتس، لیزرا، ۱۹۵۲-م Kur tz,liza A
عنوان و نام پدیدآور	مشکلات ادراک بصری در کودکان با پیش فعالی، اتیسم و دیگر ناتوانی های یادگیری (راهنمایی برای والدین و متخصصان) / مولف لیزرا ا کرتز؛ مترجمان محسن ساسانی پور، مهکامه رضایی اهوآتونی، زهرا ایناتلو
مشخصات نشر	تهران: انتشارات صالحیان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۹۲ ص
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۰۴۵-۸۲-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
یادداشت	عنوان اصلی: Visual perception problems in chilrn with AD/HD, autism, and other learning disabling disabilities;a guide for parents and professionals, ۲۰۰۶
یادداشت	کتاب حاضر در سال ۱۳۹۴ با عنوان " مشکلات ادراک بینایی در کودکان با اختلال پیش فعالی نارسایی توجه، در خود ماندگی..." با ترجمه پرویز شریفی در آمدی و محمدرضا شاهی توسط آوای نور منتشر شده است
عنوان دیگر	مشکلات ادراک بینایی در کودکان با اختلال پیش فعالی نارسایی توجه، در خود ماندگی.....
موضوع	کم توجهی در کودکان پرتحرک
موضوع	Attention- defiat hyperactivity disorder
موضوع	در خود ماندگی
موضوع	Autism
موضوع	در خود ماندگی کودکان
موضوع	Autism in children
شناسه افزوده	رضایی، محسن، ۱۳۶۵-، مترجم
شناسه افزوده	رضایی، اهوآتونی، مهکامه، ۱۳۷۳-، مترجم
شناسه افزوده	ایناتلو، زهرا، ۱۳۷۰-، مترجم
رده بندی کنگره	۶۴۵/۰۳۷/۸۶۷۱۳۹۷
رده بندی دیویی	۶۱۶/۸۵۸۹
شماره کتابشناسی ملی	۵۲۰۸۰۹۲

مؤلف	لیزا ا. کرتز مترجمان محسن ساسانی پور، مهکامه رضایی اهوآتونی، زهرا ایناتلو
عنوان	مشکلات ادراک بصری در کودکان با پیش فعالی، اتیسم و دیگر ناتوانی های یادگیری
ناشر	صالحیان
شمارگان	۱۰۰۰
سال ونوبت چاپ	۱۳۹۷-اول
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۰۴۵-۸۲-۴
قیمت	۱۵۰۰۰ تومان

انقلاب، کارگر جنوبی، کوچه شهدای ژاندارمری، پلاک ۱۲۷ - واحد ۲

تلفن: ۰۹۱۲۰۶۱۷۲۸۳ - ۶۶۹۷۹۳۰۰

www.chapketab.com

فهرست

۶	پیشگفتار
۷	مقدمه
۷	اهمیت بینایی در رشد و یادگیری و هدف کتاب
۱۱	فصل اول: آناتومی و ساختار سیستم بینایی
۱۲	چشم و عضلات خارجی آن
۱۴	گذرگاه های بینایی
۱۷	فصل دوم: رشد اولیه مهارت های بینایی
۱۸	مهارت بینایی در سال اول زندگی
۲۰	کودکان نوپا و پیش دبستانی
۲۳	فصل سوم: مشکلاتی همراه با مهارت های بینایی
۲۳	مشکلاتی همراه با مهارت های بینایی
۲۳	مشکلات ساختاری بینایی
۲۶	اختلالات کاربردی بینایی
۲۷	عیوب انکساری
۲۸	اختلالات بازده بینایی
۲۹	همسازی
۲۹	دید دوچشمی
۳۱	اختلالات حرکتی بصری
۳۲	مشکلات ادراکی بینایی
۳۵	فصل چهارم: کشف راه های حرفه ای برای مشکلات مربوط به بینایی
۳۶	علائم هشدار دهنده اختلالات عملکردی ادراکی بینایی

۴۹	فصل پنجم: فعالیتهایی جهت بهبود مهارتهای بصری
۵۰	فعالیت‌هایی برای بهبود بینایی عملکردی
۵۸	فعالیت‌هایی جهت بهبود ادراکی بینایی
۶۱	حافظه‌ی بینایی
۶۳	فصل ششم: کمک به کودکان جهت اصلاح مشکلات مربوط به بینایی
۶۴	راه کارهایی برای حفظ بهداشت بینایی
۶۵	راه کارهای جبرانی ممکن برای مشکلات بینایی
۷۹	منابع

سپاس خدایی که دریاری علم و معرفت خود را در دنیای هستی گنجانید.

امروزه با توجه نیاز روزافزون جامعه جهانی، در بحث کم توانی، رویکرد جدیدی تحت عنوان رویکرد توانبخشی در دست شکل گیری می باشد؛ که در جوامع پیشرفته رواج بیشتری یافته است. آنچه امروز مطرح می باشد، یک رویکرد درمانی جهت بهبود افراد مبتلا بدون هیچ گونه عارضه‌ای می باشد. در گذشته چیزی که مطرح بود، روند دارو درمانی بود. دارو اوایل بسیار مفید بود ولی با پیشرفت تکنولوژی و گسترش علم شیوه‌های نوینی مثل توانبخشی حرکتی به وجود آمد که در برخی حیطه‌ها جایگزین بهتری برای دارو شد. کتاب حاضر یک رویکرد حرکت یا به عبارتی بازی درمانی برای کودکان بیش فعال، اوتیسم و سایر ناتوانی‌های یادگیری دارد. در بخش اول کتاب آناتومی چشم را بحث می کند و سپس مقدمه ای از آن را بیان می کند سپس وارد حرکت درمانی می شود.

از آنجایی که هیچ ثری خالی از عیب و نقص نیست، از تمامی دانشجویان و اساتید گرامی خواهشمندیم تا بر ما منت نهاده و هرگونه لغزشی را که از نظر نویسندگان دور مانده است، به آدرس mo.riraf65@gmail.com ارسال نمایند.

اهمیت بینایی در رشد و یادگیری و هدف کتاب

به طور کلی، بینایی به عنوان یگانه دریچه‌ی کودک رو به جهان قلمداد می‌شود. بیش از هر دیگری، محبت بینایی کودک را در معرض تجارب انبوهی قرار می‌دهد که در شکل‌گیری یادگیری و رفتار او ضروری هستند. بینایی فرایندی پویاست که بسیار پیچیده‌تر از آن است که فقط قادر به دیدن شیء ساکن به وضوح باشیم. از قبیل ترسیم بینایی، بینایی شامل نگاه کردن به چندین محرک است که به طور پیوسته در زمان و فضا در حال تغییر هستند. و قادر به تفسیر معنی و اهمیت این محرکها هستند. به منظور اینکه بینایی اطلاعات معنی دار را برای کودک تهیه کند، چشم ها و ساختارهای مرتبط با آن باید به نور واضح دیده شوند، آنها باید حرکت کنند و تمرکزشان را بر اهدافی که در فضا متحرک هستند، سوار کنند، بنابراین نور و زمینه به طور مداوم در حال تغییر هستند، آنها باید به جزییات مربوط توجه کنند و ارتباط نامرتبط را نادیده بگیرند، و آنها باید آن اطلاعات را بدون تحریف به مغز انتقال دهند. وقتی این اطلاعات بینایی به مغز رسیدند، مغز باید این اطلاعات را تفسیر یا معنی دهد، فرایندی که به چندین مورد، خلیف از قبیل ادراک بینایی، پردازش اطلاعات بینایی، و شناخت بینایی اشاره دارد. هدف این کتاب، ارائه داده از اصطلاح ادراک بینایی برای اشاره به تفسیر مغز از درونداد بینایی است. کیفیت بینایی و ادراک، بینایی کودک بر همه جنبه های رشد فیزیکی، عقلانی، احساسی، و اجتماعی او تأثیر می گذارد.

در باره ی تأثیر نابینایی یا مشکلات شدید بینایی در کودکان، و چگونگی کمک به این کودکان جهت یادگیری مطلوب در دنیایی که از تجربیات حساس محروم شده اند زیاد نوشته شده است. درباره ی کودکانی که به وضوح می بینند، اما دارای مشکلات بینایی ظرفیتی هستند که بر رفتار و یادگیری آنها اثر گذاشته کمتر نوشته شده است. تمرکز اصلی این کتاب بر این موضوع می باشد. متخصصان می گویند از هر چهار کودک مدرسه ای یکی دارای درجه ی اختلال است که بر یادگیریشان تأثیر می گذارد. تا زمانی که شخص به تأثیری که فرهنگ فعالیت های بشر را تغییر می دهد توجه کند، بنظر می رسد این اختلال شبیه نمره بالایی باشد (یعنی در سطح بالا باقی می ماند).

قبل از سال کامپیوترها و نتایج آموزشی استاندارد، کودکان بیشتر وقتشان را در بیرون می‌گذرانند، جایی که آنها برای انواع تکالیف که بسیاری از آنها شامل نگاه به دوردست و تماشای اهداف متحرک می‌باشد از چشم‌هایشان استفاده می‌کنند. امروزه، کودکان بیشتر اوقاتشان را صرف خواندن، تماشای تلویزیون، بازی‌های ویدیویی، و کارکردن با کامپیوتر می‌کنند، که همه آنها فعالیت‌های کم تحرکی هستند که کمتر از نظر بینایی چالش برانگیز هستند زیرا چشم‌ها مکرراً از دید نزدیک به دور تغییر جهت نمی‌دهند. زیرا مهارت‌های بینایی نیازمند تمرین برای رشد کردن هستند، مقدار زمان زیادی که امروزه کودکان صرف تکلیف بینایی نزدیک می‌کنند می‌تواند منجر به خستگی چشم‌ها شود، و ممکن است در به تأخیر انداختن رشد مهارت‌های بینایی کامل، سهمیم باشد.

مشکلات بینایی غالباً مربوط به کم توانی‌های رشدی متنوعی می‌باشد. که در کودکان مبتلا به اوتیسم، که اغلب به سبب این مشکل پرهیز از ارتباط چشمی، خیره شدن به نور یا اشیاء در گردش، نگاه کردن به اشیاء از گوشه‌ی چشمشان، و اجتناب از توجه بینایی مستقیم به دستانشان در حین فعالیت‌های حرکتی ظریف را نشان می‌دهند، رایج است. بسیاری از کودکان اوتیسمی نسبت به تماس یا تحریک بینایی بیش از حد حساس هستند، و با این تجربیات تماس برقرار نمی‌کنند. توجه آنها بیشتر بر حواس اساسی بدن که مرتبط با آگاهی هستند، وضعیت و حرکات بدن، و لامسه می‌باشد معطوف است. تا زمانی که آنها یاد بگیرند اطلاعات از حواس را در یک حالت خودکار پردازش کنند، توجه دقیق به اطلاعات بصری برای آنها دشوار است. زمانی که آنها بتوانند با توجه کامل به اطلاعات بصری تمرکز کنند، ممکن است دید محیطی را نادیده بگیرند. بر غزبیات مرتبط با تکلیف برای مدت زمان طولانی متمرکز بمانند. در نتیجه، آنها پیش رفتن از طریق الگوهای رشدی ویژه‌ی رشد بصری را نادیده می‌گیرند، و در یادگیری چگونگی استفاده از دو چشمان در یک حالت هماهنگ، و به یادآوردن و فهمیدن اطلاعات بینایی که برای یادگیری حساس هستند، دچار مشکل هستند.

مشکلات بینایی همچنین در کودکان مبتلا به اختلالات بیش فعالی عده به (AD/HD) و کم توانی خاص یادگیری معمول است، و شامل خوانش پریشی و کم توانی یادگیری غیر کلامی می‌باشد. مشکلات مربوط به معکوس‌ها در زمان خواندن و نوشتن، مشکل یادگیری چپ از راست، سازماندهی فضایی ضعیف، و حافظه بینایی ضعیف، در میان مشکلات ادراکی قرار می‌گیرند که در این افراد به خوبی نشان داده شده است. مشکلات مربوط به استفاده کارآمد از بینایی، استفاده از دو چشم باهم (دید دو چشمی) برای تغییر دادن تمرکز بر اهداف نزدیک، همچنین اتفاق رایجی در میان این کودکان می‌باشد. در حقیقت، برخی متخصصان معتقدند که بعضی از کودکانی که مبتلا به AD/HD تشخیص

داده شده‌اند در واقع مبتلا نیستند، و اینکه عدم توجه آشکار آنها واقعاً یک مشکل فیزیکی مربوط به حفظ تمرکز بینایی نزدیک، به ویژه در نقطه نزدیک می باشد.

والدین و معلمان ممکن است متعجب شوند که چرا این مشکلات در بسیاری از کودکان ناشناخته هستند. متأسفانه، همانگونه که در بخش های بعدی این کتاب ملاحظه می شود، علایم مشکل بینایی می تواند ظریف باشد، و ممکن است در طول زمان در نوسان باشند، بنابراین ممکن است در زمان بررسی معمولی بینایی که در دفتر متخصص اطفال یا در مدرسه انجام می شود قابل مشاهده نباشند. همچنین، بسیاری از کودکان مبتلا به مشکلات بینایی درباره ی دوبینی یا دید تار، سردرد، یا خستگی چشم شکوه نمی کنند، زیرا آنها این علایم را به عنوان مشکلات تشخیص نمی دهند. برای بسیاری از کودکان، علا به مشکلات بینایی، این توجیه وجود دارد که چشم آنها همیشه کار می کند، بنابراین متوجه نمی شوند که کودکان دیگر واقعاً اشیاء را متفاوت می بینند.

این کتاب برای والدین، معلمان، و دیگر کسانی که با کودکان دارای تأخیرات رشدی در یادگیری و رفتار، اختلالات، چون اوتیسم، یا دیگر شرایطی که ممکن است منجر به عملکرد بینایی یا ادراکی بینایی ضعیف شود، کار می کند. هدف راهنمایی خوانندگان برای درک چگونگی بررسی و درک مشکلات ظریف، درک اولیه برای دریافت کمک متخصصان در دسترس است، یادگیری راه بردهایی جهت نسخه برداری از مشکلات در خانه و کلاس، و شناسایی منابع اضافی برای یادگیری بیشتر درباره این مسائل می باشد. این کتاب به درک اینکه کودکان چگونه ممکن است از تداخل که جهت بهبود عملکرد بینایی و مهارت های ادراکی آنها طراحی شده است سود می برند، تأکید می کند. این مداخله ها معمولاً توسط پزشکان چشم (بینایی سنجان) که در این اختلالات متخصص هستند، و توسط درمانگرهای حرفه ای تهیه می شود. همچنین توسط معلمان و دیگر متخصصان که با کودکان با نیازهای ویژه حمایت می شود. زیرا بینایی، دید، مهمترین حسی است که یک کودک برای یادگیری از آن استفاده می کند، تداخل درمان بینایی می تواند تأثیر عمیقی بر کل یادگیری داشته باشد. راه و مسیر را تغییر می دهد تا عملکردهای سیستم بینایی بزرگتر، در حقیقت، راهی را که مغز می تواند اطلاعات را برای یادگیری پردازش می کند تغییر می دهد. درک اینکه مداخلات شرح داده شده در این کتاب، مشکلات یادگیری و رفتار مربوط به اوتیسم (AD/HD)، و دیگر کم توانی های یادگیری را کاهش می دهد مهم است. آنها به عنوان جانشینی برای مداخلات پزشکی و خدمات ویژه آموزشی طراحی نشده اند. با این وجود، آموزش بینایی و ادراکی ممکن است زمانی که به عنوان یک کمکی برای حمایت از مداخلات پزشکی و آموزشی سنتی تر برای این کودکان استفاده می شود به شدت مفید واقع شود.